

SỞ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO ĐẮK LẮK MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KỲ I

Trường THPT Số 1 Lê Hồng Phong Môn :Ngữ văn 11, Năm học 2025 – 2026

I. Ma trận

TT	Kỹ năng	Nội dung/đơn vị kiến thức		Mức độ nhận thức			Tổng
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	
1	Đọc hiểu	Đọc hiểu văn bản		2	2	1	5
		Tỉ lệ		15%	15%	10%	40%
2	Viết	1	Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ)			1	1
		Tỉ lệ		10%	0,5%	5%	20%
		2	Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)			1	1
		Tỉ lệ		15%	10%	15%	40%
Tổng				2	2	3	
				40%	30%	30%	100%

II. Bản đặc tả:

TT	Kĩ năng	Đơn vị kiến thức/ Kĩ năng	Mức độ đánh giá	Số lượng câu hỏi theo mức độ nhận thức				Tổng %
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1.	Đọc hiểu	1. Truyện ngắn	Nhận biết: - Nhận biết được người kể chuyện,điểm nhìn nhân vật trong truyện,... Thông hiểu: - Nêu được thông điệp của truyện. - Phân tích được đặc điểm của ngôn ngữ nói và ngôn ngữ viết. Vận dụng: - Liên hệ được cho bản thân	Theo ma trận ở trên.				
2.	Viết	1. Viết bài văn nghị luận về một tác	Nhận biết: Xác định được yêu cầu về nội dung và hình thức của bài văn nghị luận.					

		phẩm truyện.	- Đảm bảo cấu trúc, bố cục của một bài văn nghị luận. Thông hiểu: - Trình bày rõ quan điểm của bản thân. Cấu trúc chặt chẽ, sử dụng các lí lẽ và bằng chứng thuyết phục, chính xác, tin cậy, thích hợp, đầy đủ; đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Vận dụng: - Đánh giá được đặc điểm trong cách kể của tác giả. Vận dụng cao: Vận dụng hiệu quả những kiến thức Tiếng Việt lớp 11 để tăng tính thuyết phục, sức hấp dẫn cho bài viết.		
		2. Nghị luận về một vấn đề xã hội..	Nhận biết: - Giới thiệu về vấn đề nghị luận. - Đảm bảo cấu trúc, bố cục của một đoạn văn nghị luận. Thông hiểu: - Trình bày được những lợi ích, tác hại của Internet = Bàn luận, mở rộng vấn đề. Kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic của mỗi luận điểm. - Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Vận dụng: - Nêu được những bài học rút ra từ vấn đề.. Vận dụng cao: - Vận dụng hiệu quả những kiến thức Tiếng Việt lớp 11 để tăng tính thuyết phục, sức hấp dẫn cho bài viết.		

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích :

(Lược một đoạn: Tích là một đứa trẻ con nhà nghèo. Vì gia cảnh quá túng quẫn, bố nó phải vào Nam tìm việc làm. Một hôm, nó đang ở nhà trông em thì thấy mẹ về, nước mắt dàn dụa, hỏi ra mới biết có người nhận cho mẹ rằng bố nó đang ốm thập tử nhất sinh, nằm ở nhà thương Sài Gòn. Để có tiền đi thăm chồng, người mẹ đành đành bán Tích cho bà Lý – một người đàn bà góa giàu có để lấy mười đồng bạc. Dù còn nhỏ tuổi, nhưng Tích rất hiểu chuyện, nó đồng ý với mẹ, còn cố tỏ ra không buồn để mẹ yên lòng).

- Con ơi, mẹ chỉ được tắm cho con lần này nữa là cùng. Mai kia, về nhà người ta thỉnh thoảng con cũng phải tắm cho sạch sẽ. Chẳng ai rồi mà hầu con đâu. Ngồi yên để mẹ dạy cho mà tắm lấy....

Tích thấy có cái gì tự nhiên đưa lên cổ. Nó cố nuốt cho trôi xuống, nhưng không được. Cái ấy xông lên mũi. Nước mắt, nước mũi nó chảy ra. Nó vội vốc nước lên mặt. Làm thế để mẹ nó không biết rằng nó khóc. Mẹ nó mà biết, là lại khóc ngay. Mà nếu mẹ nó khóc, thì nó cũng khó lòng giữ được cho khỏi khóc. Như vậy, cả mẹ lẫn con chỉ thêm đau lòng... Nó đưa mắt thật nhanh, nhìn trộm vào mặt mẹ. Thì lại gặp ngay đôi mắt mẹ nó đang nhìn nó, như dò xét. Nhưng mắt mẹ nó mòng mòng nước. Nó vội nhìn đi ngay, chỉ vào một cái rế sung mà bảo:

- Bu trông: có con tôm đang bám...

Tiếng nó tắc lại. Mũi nó đặc tịt. Nó phải há hốc mồm ra để thở như một con cá ngáp. Hơi thở thoát vội ra thành một tiếng nấc. Trời ơi! Nó không còn giấu được! Thế là nó cúi gằm mặt xuống cái ngực đang phập phồng rất mau. Mẹ nó nghiêng chặt răng. Cái mũi mẹ nó đỏ bừng lên. Tích nghe thấy một tiếng chửi âu yếm hơn tất cả những lời âu yếm:

- Bố mày! Con giai mà mau nước mắt...

Nhưng chính mẹ nó cũng đang khóc rồi. Mẹ nó lấy cái khăn tay dùng để kỳ cho nó lau nước mắt, rồi bảo nó:

- Thì thôi, con ạ. Đừng khóc nữa, Bu tắm xong cho thì về nhà trông em. Bu đi bảo người ta rằng: Con không chịu. Đã lấy tiền của người ta đâu mà phải lo?

Tích sợ hãi. Nó muốn kêu lên để bảo mẹ: Không phải thế! Nó khóc, không phải vì mẹ nó định bán nó đâu. Nó bằng lòng cho mẹ bán. Nó rất muốn thế. Hôm qua, lúc bác cu Vít bàn với mẹ nó đem bán nó cho bà lý Ấu để lấy tiền đi tìm bố nó, thấy mẹ nó thương nó mà không nỡ, chả phải chính nó đã khuyên mẹ nó nên làm điều ấy ư? Nó còn bé nhưng cũng hiểu rằng: Việc đi tìm bố nó là một việc tối cần. Bố nó ốm đau mà lại chỉ có một mình ở xứ người. Anh em thân thích chẳng có ai. Mẹ nó phải vào xem sống chết thế nào. Còn nó, nó sang ở bên nhà bà lý có làm sao? Nhà bà lý giàu, nó được no ấm hơn ở nhà cũng chưa biết chừng. Mà dù có khổ thì nó cũng đành nhẽ khổ. Không thế, chẳng hóa nó không thương bố, chẳng hóa nó để mẹ nó phải bỏ liều bố nó, chỉ biết hủ hỉ với con ở nhà hay sao? Không, không. Nó thương bố lắm. Chính nó đã van nài mẹ nó đi sang hỏi bà Lý ngay lúc ấy. Bà lý nhận mua nó mười đồng bạc và lại cho mẹ nó vay thêm mười đồng nữa để có tiền đi. Nó rất mừng. Nó không chút gì ân hận. Nhưng nghĩ đến lúc phải xa mẹ xa em thì khỏi buồn sao được? Không cầm nước mắt được thì phải khóc. Đâu có phải nó muốn cứ ở nhà với mẹ, không làm con nuôi bà lý nữa? Nó muốn kêu lên mà bảo mẹ đừng hiểu nhầm lòng nó. Nhưng mà không nói được. Tiếng nức nở, như một dòng thác mạnh, cứ trào ra. Nó muốn hãm lại mà không nổi.

[...]

Vậy là đêm nay là đêm cuối cùng mẹ con còn sum họp với nhau. Chỉ đêm mai đã kể một nơi người một nẻo. Nghĩ đến nông nỗi ấy, người mẹ khốn khổ thấy như có hai ba bó đuốc hơ trong lòng. Chị sạo sục mãi không ngủ được. Tích nghe thấy mẹ thở dài luôn luôn.

Tích cũng không ngủ được. Nó nằm sát vào với em. (...) Chao ôi! Từ mai, chỉ mai thôi, nó đã không còn được vuốt ve em nó nữa. Nỗi đau đớn trong ngực nó, như từng đợt sóng, cứ cuộn cuộn lên. Trong lúc ấy thì mẹ nó, chừng cũng có những ý nghĩ giống giống nó, vòng tay qua mình em nó, mê chảy trên đầu nó, xoa lưng nó, nắm

cánh tay nó, kéo nó sát vào em nó, như muốn cho cả ba mẹ con liền vào với nhau. Cũng có lúc thằng Cu bức quá, hay bị ép chặt khó chịu, dẫy và hự hị thì Tích lại xích ra. Mẹ Tích phe phẩy quạt cho con. Khi thằng Cu đã nằm yên, Tích muốn thử xem nó đã ngủ một chưa, đặt nhẹ một tay lên ngực nó. Những lúc ấy, tay Tích thường chạm vào tay mẹ, cũng đang vỗ về con nhỏ. Thế là mẹ Tích lại nắm lấy tay Tích, rồi dần dà kéo Tích vào, ba mẹ con lại ôm ấp lấy nhau như cũ. Cái cảnh vừa êm đềm vừa đau đớn ấy cứ lẳng lẳng kéo dài đến tận khuya. Chẳng ai nói nửa lời, vì ai cũng sợ hé mồm nói thì người kia biết rằng mình khóc. Mãi đến lúc một con gà gáy nửa đêm, mẹ mới bảo:

- Khuya lắm rồi nhỉ? Tích chưa ngủ kia à con?

- Thưa bu, con chưa ngủ.

Lần đầu tiên, Tích dùng tiếng “thưa”. Mọi ngày mẹ nó vẫn dặn nó thưa gửi cho quen. Nhưng nó không chịu nói. Nói thế cứ ngượng ngượng làm sao ấy. Lúc này, không hiểu sao, nó lại buột mồm nói ra. Có lẽ nó muốn thật ngoan ngoãn để làm vui lòng mẹ một lần sau hết. Hay đó chỉ là để tỏ ý hối hận, hối hận vì đã cứng cổ, không chịu vâng lời mẹ nữa?

- Sao không ngủ đi con?

- Thưa bu, con không buồn ngủ?

Đễ dàng biết mấy! Nào có khó khăn gì? “Thưa bu! Thưa bu!”, êm đềm quá! Thế mà nó đã để bu nó phải mắng nó bao nhiêu lần. Chao ôi! Bây giờ nó chỉ ước được gần bu nó mãi, để “thưa bu” suốt đời. [...]

- Ngủ đi con ạ. Cố mà ngủ đi một tí, không thì mai nhọc chết.

- Đừng bu ạ. Ngủ một giấc thì hết đêm mất.

- Hết thì hết chứ thức làm gì?

- Thức mà chơi, bu ạ. Đêm mai...

Tích ngừng ngay lại. Rồi im lặng. Một lúc sau, có tiếng người đàn bà xìt mũi. Tích đưa tay tìm bàn tay mẹ....

Trong đêm lặng, tiếng một đoàn xe lửa qua một ga gần đấy, kêu rầm rập, Một tiếng còi gay gắt vọt lên tịch tịch.

Mẹ Tích tự nhiên ôm lấy Tích và kêu lên như hoảng hốt:

- Con ơi!

- Bu ơi!

[...]

(Trích “Những trẻ khốn nạn” – Nam Cao, in trong *Người cầm biết nói – Các tác phẩm bị quên lãng 70 năm, lần đầu tìm lại*, Lại Nguyên Ân sưu tầm, biên soạn, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 2021)

Thực hiện các yêu cầu sau :

Câu 1. Xác định ngôi kể được sử dụng trong đoạn trích. (0,5 điểm)

Câu 2. Câu chuyện chủ yếu được kể lại từ điểm nhìn của nhân vật nào? (0,5 điểm)

Câu 3 . Chỉ ra các đặc điểm của ngôn ngữ nói được thể hiện trong ngữ liệu sau: (1.0 điểm)

Tích nghe thấy một tiếng chửi âu yếm hơn tất cả những lời âu yếm:

- Bố mày! Con giai mà mau nước mắt...

Nhưng chính mẹ nó cũng đang khóc rồi. Mẹ nó lấy cái khăn tay dùng để kỳ cho nó lau nước mắt, rồi bảo nó:

- Thì thôi, con ạ. Đừng khóc nữa, Bu tắm xong cho thì về nhà trông em. Bu đi bảo người ta rằng: Con không chịu. Đã lấy tiền của người ta đâu mà phải lo? (1.0 điểm)

Câu 4.Thương bố, Tích chấp nhận làm con nuôi bà lý, điều đó cho em thấy Tích là người con thế nào ?(1.0 điểm)

Câu 5. Đoạn trích trên có tác động như thế nào đến tình cảm, thái độ của anh/chị đối với gia đình của mình? (1,0 điểm)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (4,0 điểm)

Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nghệ thuật trần thuật trong đoạn trích đã cho ở phần **Đọc hiểu**.

Câu 2. (2,0 điểm)

Internet đem lại nhiều lợi ích cho đời sống con người, nhưng chúng ta cũng không thể phủ nhận những tác hại của nó nếu không biết sử dụng đúng cách.

Từ góc nhìn của người trẻ, hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của anh/chị về nhận định trên.

_ Hết _

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Đoạn trích sử dụng người kể chuyện ngôi thứ ba.	0,5
	2	Câu chuyện chủ yếu được kể lại từ điểm nhìn của nhân vật Tích	0,5
	3	Đặc điểm của ngôn ngữ nói được thể hiện qua ngữ liệu là: - Sử dụng các từ mang tính khẩu ngữ: <i>a</i> . - Sử dụng các câu tỉnh lược: <i>Bố mày!; Đã lấy tiền của người ta đâu mà phải lo</i> . - Sử dụng các từ ngữ miêu tả ngữ điệu, cử chỉ, điệu bộ: <i>chửi âu yếm; lấy cái khăn tay dùng để kỳ cho nó lau nước mắt</i> .	1,0
	4	Thương bố Tích đã chấp nhận làm con nuôi của bà lý, điều đó cho thấy Tích là người con hiếu thảo, hiểu chuyện,...	1,0
	5	Tác động của đoạn trích đến tình cảm, thái độ của bản thân đối với gia đình: - Nhận thức được tầm quan trọng của gia đình. - Có ý thức trân trọng gia đình, yêu thương những người trong gia đình của mình. Lưu ý: Hs có thể có ý kiến riêng, vẫn cho điểm với ý kiến đúng, phù hợp.	1,0
II		VIẾT	6,0
	1	Viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nghệ thuật trần thuật trong đoạn trích đã cho ở phần Đọc hiểu.	4,0
		<i>a. Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của bài văn</i> Xác định đúng yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 600 chữ) của bài văn..	0,5
		<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Phân tích, đánh giá ngắn gọn nghệ thuật trần thuật trong đoạn trích.	0,5
		<i>c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận.</i> Sau đây là một số gợi ý: Mb : Giới thiệu ngắn gọn đoạn trích. Tb:Nét đặc sắc nghệ thuật trần thuật: - Câu chuyện chủ yếu được kể lại từ điểm nhìn của nhân vật Tích. - Tác dụng: + Tạo nên tính chân thực, do Tích là người trong cuộc, trực tiếp tham gia vào câu chuyện. + Giúp nhà văn đi sâu khám phá những diễn biến nội tâm sâu kín, phức tạp của nhân vật. Từ đó thấy được tư tưởng nhân đạo của nhà văn Nam Cao được thể hiện qua đoạn trích: - Đồng cảm, xót thương với hoàn cảnh khốn khổ của hai mẹ con Tích. - Phát hiện ra vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật: người mẹ hết lòng yêu thương con; người con tuy còn nhỏ tuổi nhưng đã có những suy nghĩ sâu sắc, biết nghĩ cho người khác.	0,25 0,25 0,25 0,25

		- Tích là một đứa trẻ có hoàn cảnh éo le: nhà nghèo; phải sống xa bố và sắp sửa phải xa cả mẹ và em, chịu cảnh bị bán cho nhà khác nhằm có tiền cho mẹ vào Nam thăm bố. - Tích là một đứa trẻ giàu tình cảm, có suy nghĩ sâu sắc: + Biết nỗi khổ tâm của mẹ, Tích đã tự nguyện để mẹ bán mình cho nhà bà Lý. + Cố kìm nén cảm xúc, không dám khóc vì sợ mình khóc thì mẹ sẽ càng buồn khổ hơn. + Khi người mẹ có ý định thôi không bán con nữa vì thấy Tích khóc, Tích đã gắng làm cho mẹ hiểu rằng không phải Tích không đồng ý sang nhà bà Lý, mà vì sắp phải xa mẹ, xa em, buồn quá nên không kìm nén được cảm xúc. + Trong đêm chia ly, Tích không dám ngủ vì sợ ngủ sẽ hết đêm, ngày mai sẽ không còn được ngủ với mẹ và em nữa. Kb: Khẳng định giá trị nghệ thuật trần thuật, Hướng dẫn chấm: - Triển khai đầy đủ sâu sắc, có sự kết hợp giữa lí lẽ và dẫn chứng: 1,5-2,0 điểm. - Các bước triển khai chưa đầy đủ hoặc đầy đủ nhưng chưa sâu sắc: 1,0-1,25 điểm. - Các bước triển khai chung chung, sơ sài: 0,25-0,75 điểm.	0,25
		d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau: - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các ý. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng, bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng.	0,25
		đ. Diễn đạt: Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn. Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài văn có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25
		e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của anh/chị về nhận định đã cho.	2.0
		a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài: Nghị luận xã hội.	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề lợi ích, tác hại của Internet	0,25
		c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết: Cụ thể : Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận. Thân đoạn 1. Giải thích: Internet là hệ thống mạng kết nối các thiết bị điện tử và mạng máy tính trên	0,25

	toàn thế giới. Nó cho phép chúng ta có thể truyền tải và chia sẻ thông tin một cách nhanh chóng, hiệu quả. 2. Bàn luận: 2.1. Internet đem lại nhiều lợi ích cho đời sống con người: - Internet giúp chúng ta kết nối với những người khác mà không bị giới hạn bởi phạm vi địa lí, từ đó, ta có thể liên lạc, trao đổi thông tin, thiết lập các mối quan hệ một cách đa dạng. - Internet giúp chúng ta cập nhật tin tức một cách nhanh chóng, qua đó nắm bắt được tình hình mọi mặt của đời sống trong nước cũng như trên thế giới. .. Nhờ internet, con người có thể có được hiểu biết sâu rộng hơn về lĩnh vực mà mình quan tâm; khám phá những lĩnh vực mới, qua đó làm giàu cho kho tri thức của bản thân. 2.2. Nhưng chúng ta cũng không thể phủ nhận những tác hại của nó nếu không biết sử dụng đúng cách. - Quá lạm dụng internet có thể khiến con người trở nên lười tư duy, từ đó mà kìm hãm sự phát triển trí tuệ của bản thân. - Quá đắm mình vào internet, con người có thể sao nhãng, đánh mất các mối quan hệ ngoài đời thực. 3. Bài học rút ra cho bản thân: - Nhận thức được mặt tích cực và tiêu cực của internet. - Sử dụng internet một cách hợp lí, nhằm khai thác tối đa những lợi ích mà nó mang lại, đồng thời hạn chế những tác hại mà nó có thể gây ra. Kết đoạn : Khái quát vấn đề. Hướng dẫn chấm: -Viết được tương đương như đáp án(3 ý): 0,75 điểm - Viết được tương đương như đáp án (2 ý): 0,5 điểm - Viết chung chung : 0,25 điểm - Viết không đúng hoặc không viết: 0,0 điểm. (* Lưu ý: HS có thể có cách diễn đạt khác, miễn là lí giải hợp lí, thuyết phục vẫn cho điểm)	0,25
	d. Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau: - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các ý. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng, bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng.	0,25
	đ. Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0,25
	e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25